

Ogräsbekämpning

Både svårare och lättare framöver

Det finns utmaningar även i Conviso Smart. Vid ett högt ogrästryck och en svag jordverkan till följd av torra betingelser är det inte givet att klara av svinmållan, ens med Conviso One. Fotot är taget den 5 juli i ett av årets försök med blandningspartners till Conviso One. På bilden är det dock enbart behandlat med Conviso One tillsammans med Mero (superolja).

I stort är där ingen förändring i möjligheterna att bekämpa ogräs i sockerbetorna 2024 jämfört med 2023. Det kan klart tolkas som både bra och dåligt.

2023 var ett år med torra betingelser under i princip hela perioden för ogräsbekämpningen. Gynnsamt för radrensning och bladverkande produkter, men mindre gynnsamt för produkter med övervägande jordverkan som Goltix, Tanaris och Centium. Den bristande markfukten gjorde att det på sina håll blev svårt att bekämpa både målla och raps. Den senare arten trots att Safari användes flitigt i många fält, från första till sista ogräskörningen.

Safari mot slutet av resan

Under hösten blev det till sist ett förväntat beslut kring framtiden för Safari. 2024 kommer bli den sista säsongen vi har möjlighet att använda Safari och rent formellt är sista användnings- och försäljningsdagen den 20 augusti.

Vi har i ogräsförsöken under flera år testat strategier utan Safari och jag tycker inte vi står på bar backe utan. Givetvis är det med ett kort mindre på handen, men genom vetti-

ga strategier med exempelvis Centium och Tanaris går det att komma långt. Sen ska det inte stickas under stol med att de mest rapsinfekterade fälten idag och framöver säkrast hanteras med Conviso-sorter och Conviso One plus olja.

Fenmedifam säkert några år till

Framtiden för fenmedifam (Betanal) är på EU-nivå fortfarande med ett frågetecken efter. Som det ser ut nu är processen för den kommande utvärderingen försenad och i dagsläget verkar det som om inget beslut kan fattas förrän tidigast 2026. Så långt allt lugnt!

Vi har däremot redan nu med behandlingsled utan fenmedifam i de traditionella ogräsförsoeken för att se om där finns strategier som är gångbara.

Den frågan har varit på tapeten tidigare och tyvärr blir det klurigt, betydligt svårare än utan Safari, att lyckas fullt ut.

Centium given följeslagare

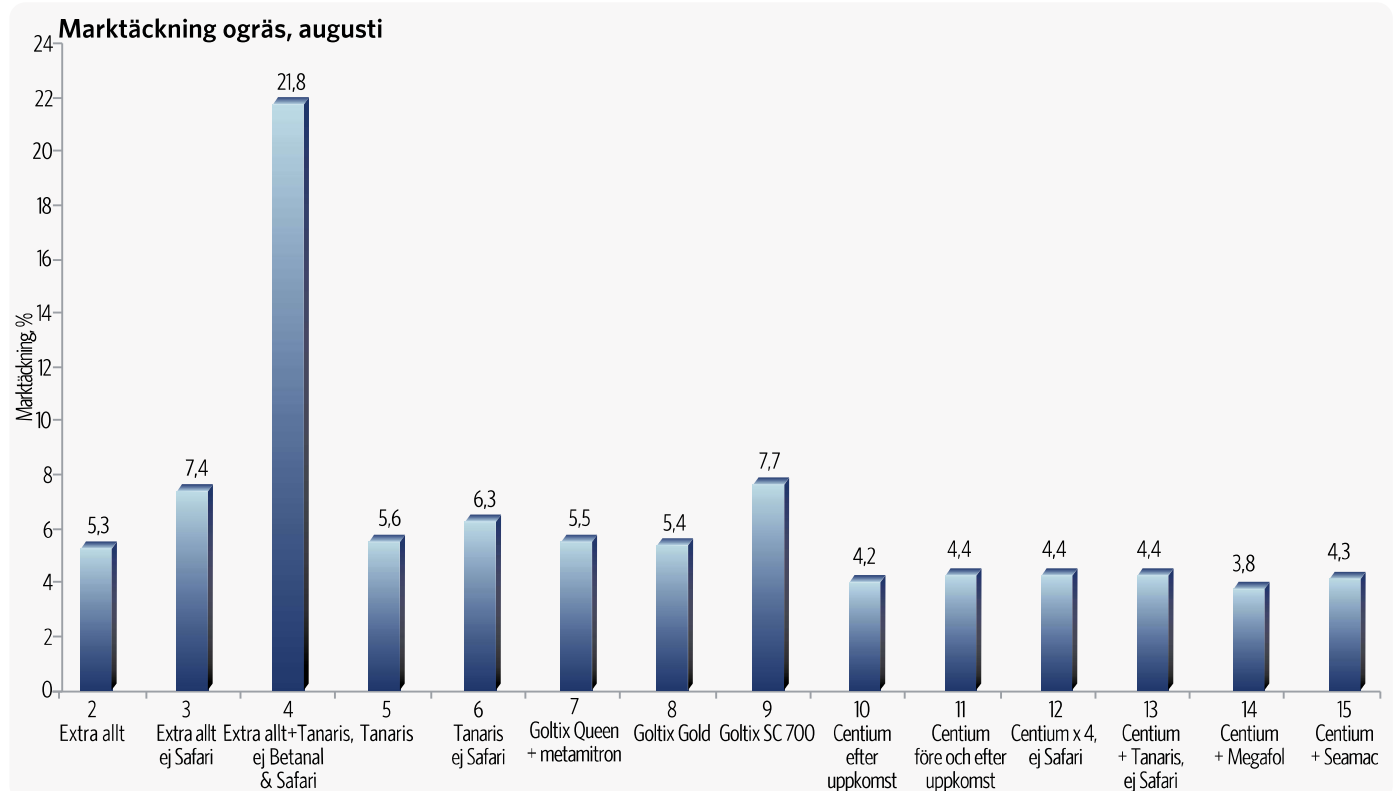
Mervärdet för tillsats av Centium under torra betingelser är mindre än under motsvarande lägen med god markfukt. Samtidigt visar även 2023 års försök att där tenderar att bli en förstärkt ogräseffekt när Centium är med i strategin och gärna vid minst två tillfällen.

Att börja den kemiska ogräsbekämpningen med en Centium-behandling innan uppkomst ökar sannolikheten för hyggliga markfukt-betingelser, men också för en mindre risk för vitfärgning av grödan. Under flera år har det varit tydligt att 0,1 liter Centium per hektar innan uppkomst gett en lägre grad av

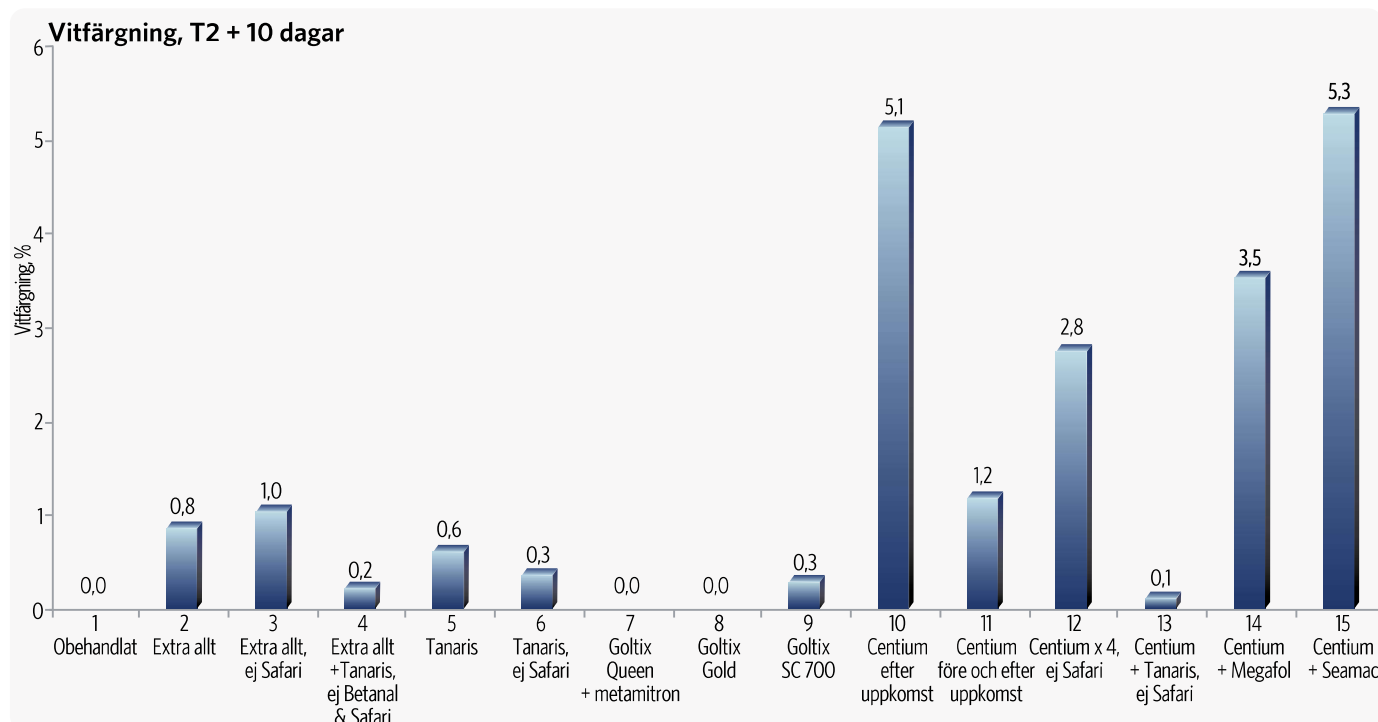
vitfärgning jämfört med 0,05 liter per hektar vid två utvecklade örtblad. Den slutliga ogräseffekten har däremot inte pekats tydligt åt ena eller andra hållet. Kombinationen av en behandling med Centium innan uppkomst och en senare i programmet har resulterat i ungefär samma ogräseffekter som två behandlingar efter uppkomst, allt annat lika.

Tanaris inte för torrår

Att blanda med Tanaris i en vanlig Goltix/Betanal/Tramat/Safari-strategi under så torra förhållanden som rådde våren 2023 har inte tillfört något. Däremot ser det faktiskt ut som om Tanaris har tillfört effekt på raps när Safari inte varit med i strategin. Särskilt gäller det när Tanaris funnits med i blandningen från start vid första

Många varianter, men led 4 utan Betanal sticker ut. I stort goda effekter där Centium funnits med i strategin, exempelvis led 10-15. Tanaris i led 5 på samma nivå som i övrigt motsvarande strategier utan Tanaris i led 7-9. Kanske att Goltix Gold (8) och Goltix Queen (7) klarade sig lite bättre än vanlig Goltix SC (9) detta torrår? Medeltal av fyra försök i serien 536, 2023. Signifikanta skillnader med ett LSD-värde på 4,1.

Alltid fokus på vitfärgning, men i stora flertalet fält ett begränsat problem. Tydligt är dock att 0,1 liter Centium per hektar innan uppkomst (led 11) gett en mindre vitfärgning än 0,05 liter Centium per hektar vid två utvecklade örtblad (led 10). Medeltal av tre försök i serien 536, 2023. Signifikanta skillnader med ett LSD-värde på 0,96.

behandlingen efter uppkomst och även vid de två följande behandlingstillfällena. Underlaget för den slutsatsen är inte stort, men ändå värt att ha med i tanken! Samma lärdom, kring behovet av en tidig behandling med Tanaris, drog vi 2023 också när det gäller effekten på exempelvis trampört.

En annan effekt av den torra

perioden förra våren var att där inte syntes någon särskild grödpåverkan av Tanaris i försöken, oavsett strategi. Den risken vet vi annars att den finns, särskilt på lättare jordar under fuktiga betingelser.

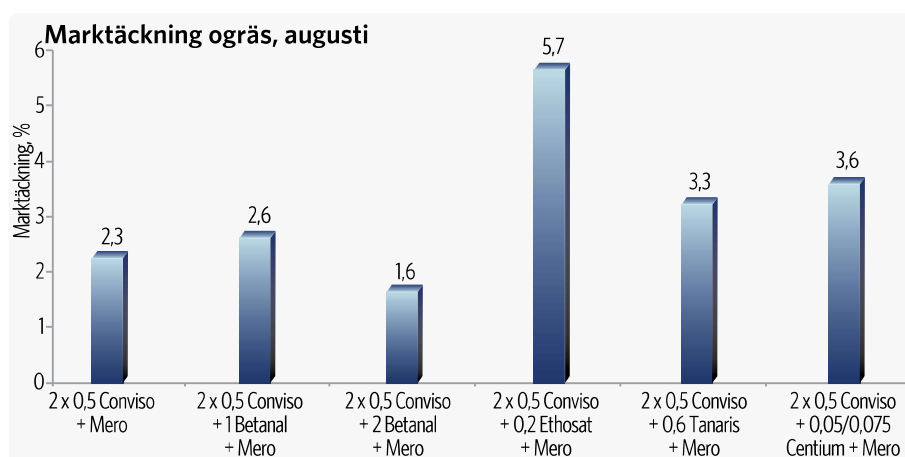
Conviso Smart

Även om skördegapet fortfarande är tydligt kommer säkert

arealen som odlas med Conviso Smart-konceptet att fortsätta stiga. Enligt uppgift verkar Conviso-sorter hamna på drygt 40 procent av arealen 2024, att jämföra med ungefär 27 procent 2023. Den utvecklingen är på sitt sätt förståelig, men på flera sätt inte optimal.

Frånvaron av markfukt i maj 2023 gav även Conviso-systemet utmaningar, särskilt vad gäller målla. Jordverkan är en central del även för Conviso One och när den inte är på plats är det lätt att både få lite sämre effekter på de ogräs som är uppe, men framför allt att där kan gro nya ogräs efter behandling. En tydlig lärdom är också – glöm för allt i världen inte oljan!

Vi testade under 2023 också olika blandningspartners till Conviso One. Generellt är det svårt att förstärka effek-

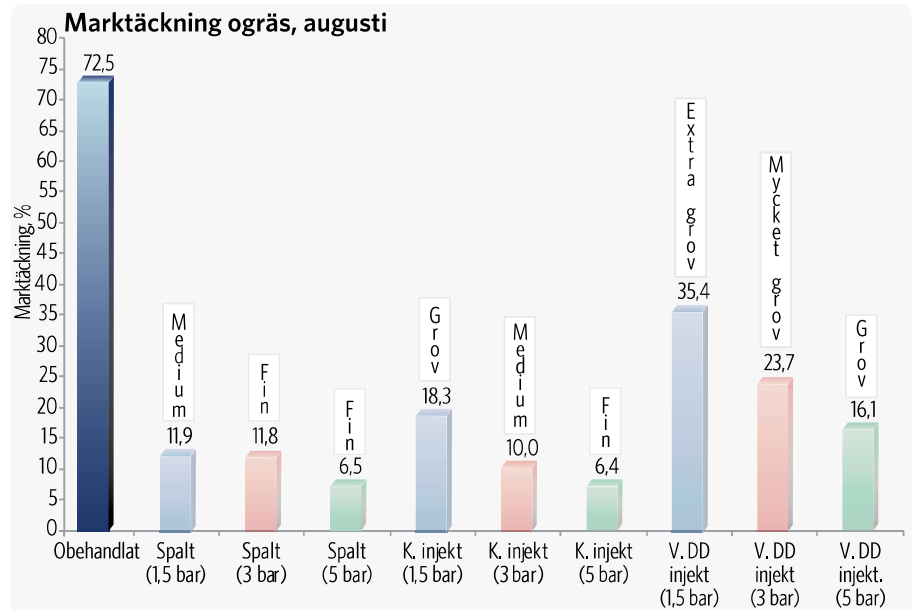

Svårt att bli bättre. Trots eller till följd av torra betingelser har inte de olika blandningspartnerna till Conviso One bidragit särskilt mycket till den totala ogräseffekten. Medeltal av två försök i serien 596, 2023. Ej signifikanta skillnader mellan de behandlade leden.

ten ytterligare i jämförelse med enbart Conviso One, men det finns å andra sidan inget i de försöken som ändrar huvudrekommendationen kring att Betanal är en lämplig blandningspartner.

Undvik grova droppar

Vi har nu kört en mindre försöksserie kring sprutteknik i samband med ogräsbekämpning i sockerbetor under tre år. Där är jämfört tre munstyckstyper av samma storlek (015) vid tre olika tryck, ett vanligt spaltmunstycke (Hardi ISO F), ett kompakt injektormunstycke (Agrotop Airmix) och ett dubbelvinklat injektormunstycke (Lechler IDKT). Nivån på ogräsförekomsten har varierat mellan åren, men tendensen i resultaten är densamma alla år. Vilken typ av munstycke spelar i sig ingen stor roll, men stora droppar och låg täckningsgrad är inte melodin när det gäller örtoгрäsbekämpning i sockerbetor. Medium dusch-

Små droppar ger bättre effekt. Det är den samlade bilden från tre försök under tre år. Vätskemängderna vid de tre trycken har varit 135, 195 respektive 255 liter per hektar. Duschkvalitet för respektive kombination står ovan staplarna. Medeltal av tre försök i serien 599, 2021-2023. Skillnaderna är signifikanta med ett LSD-värde på 6,2.

kvalitet är helt ok, men redan vid grov duschkvalitet uppnås ett sämre resultat. Ett resultat som ytterligare förstärks vid mycket grov och extra grov duschkvalitet. Att kompensera en grövre duschkvalitet med en högre vätskemängd har tyvärr inte heller gjort den stora skillnaden.

Radrensning fortsatt högaktuellt

Oavsett om det är konventionella betor eller Conviso Smart, så är en eller två radrensningar väldigt effektivt för att städa upp kvarvarande ogräs.

Det kan tyckas som en onödig åtgärd om där bara är enstaka ogräs kvar och så är det i de konventionella betorna. I Conviso Smart-betor behöver vi antagligen tänka lite annorlunda och det har helt och hållet att göra med en framtida resistensrisk.

Smalnar vi av strategin när det gäller kemi behöver vi istället bredda och stärka insatsen på den mekaniska sidan. Det hänger ihop!

Vattenkänsligt papper ger svaret. Från vänster i bild visar papper 1 och 3 en bristfällig täckningsgrad när det gäller örtoгрäsbekämpning i sockerbetor, medan papper 2 och 4 är fullt tillräckliga. Papper 1 och 2 är kört med ett kompakt injektormunstycke (025) och papper 3 och 4 med ett dubbelvinklat injektormunstycke (025). Hastigheten var 7 km/h och trycket 2 respektive 5 bar för båda munstyckena.

Rikard Andersson
NBR Nordic Beet Research